

Sygn. akt V ACa 460/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zbigniew Koźma (spr.)
Sędziowie:	SA Roman Kowalkowski SA Anna Daniszewska
Protokolant:	st. sekr. sąd. Magdalena Tobiasz - Ignatowicz

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2017 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) z siedzibą we W.

przeciwko M. B. i G. B.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej G. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 25 listopada 2015 r. sygn. akt I C 752/15

uchyla zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy.

Sygn. akt V ACa 460/16

UZASADNIENIE

Powód, (...) we W., wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych, M. B. i G. B. kwoty w wysokości 246.692,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w 2007r. pozwani zawarli z wierzycielem pierwotnym G. Bank umowę kredytu hipotecznego. Wobec zaprzestania jej spłaty, w 2011r. umowa została wypowiedziana, bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, któremu Sąd nadał klauzulę wykonalności, na podstawie którego była prowadzona wobec pozwanych egzekucja, ostatecznie umorzona w dniu 10 czerwca 2015r. Jednocześnie w dniu 31 marca 2014r. wierzyciel pierwotny zawarł z powodem umowę przelewu wierzytelności, przysługującej wobec pozwanych. Powód wyjaśnił,

że na należność składa się kwota w wysokości 135.697,86 zł niespłaconej należności głównej, 110.994,87 zł jako skapitalizowane odsetki, w tym odsetki umowne, za opóźnienie i ustawowe.

W dniu 28 września 2015r. Sąd Okręgowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym uwzględnił w całości roszczenie powoda.

Pozwani wnieśli sprzeciw, zaskarżając nakaz zapłaty w całości, wnosząc o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów procesu, a ponadto wnieśli o dopuszczenie dowodu z ich przesłuchania na okoliczność braku podstaw do żądania zapłaty przez powoda. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwani podnieśli zarzut braku legitymacji procesowej czynnej po stronie powoda, albowiem z dokumentów nie wynika, aby powód nabył wierzytelność z umowy kredytu, nadto podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia, wskazując na trzyletni termin przedawnienia, liczony od marca 2011r., podczas gdy pozew został wniesiony dopiero w 2015r. Z daleko posuniętej ostrożności pozwani zakwestionowali także wysokość roszczenia, która ich zdaniem jest nieprawidłowa, a także wskazali na nienależyte umocowanie pełnomocnika powoda w sprawie.

Wyrokiem z dnia 25 listopada 2015r. Sąd Okręgowy w B. zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 246.692,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 września 2015r. do dnia zapłaty (pkt 1) oraz zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 19.552 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 2).

Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie ustalił, iż w dniu (...) M. B. i G. B. zawarli z (...) Bank S.A. z siedzibą w K., umowę kredytu w kwocie 138.756,58 zł, ze spłatą w 240 miesięcznych ratach. Zabezpieczeniem spłaty kredytu była ustanowiona hipoteka na rzecz banku na nieruchomości pozwanych. W dniu 29 czerwca 2010r. strony zawarły aneks do umowy, w którym wydłużono termin spłaty do 312 miesięcznych rat, przy czym na dzień podpisania aneksu do zapłaty pozostało 276 rat. W związku z powstaniem zaległości w spłacie kredytu, bank wypowiedział pozwanym umowę kredytu, pismami z dnia 20 lutego 2011r., z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. W dniu 26 kwietnia 2011r. bank kredytujący wystawił wobec pozwanych bankowy tytuł egzekucyjny, któremu Sąd postanowieniem z dnia 27 maja 2011r. nadał klauzulę wykonalności. Powyższy tytuł stanowił podstawę do wszczęcia w 2011r., a następnie prowadzenia wobec pozwanych postępowania egzekucyjnego, które ostatecznie zostało umorzone postanowieniem z dnia 10 czerwca 2015r. Umową z dnia 31 marca 2014r. G. (...) Bank zawarł z powodem umowę sprzedaży wierzytelności, w ramach której nastąpiła także cesja wierzytelności, przysługująca przeciwko pozwanym, w kwocie 231.549,93 zł według stanu na dzień daty umowy. W związku z przelewem wierzytelności, powód został również ujawniony w księdze wieczystej nieruchomości pozwanych, jako wierzyciel hipoteczny. Po zawarciu w/w umowy sprzedaży powód wezwał pozwanych do zapłaty.

Powyżej przedstawiony stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty złożone przez powoda do akt sprawy.

W rozważaniach prawnych Sąd Okręgowy uznał, iż roszczenie powoda było uzasadnione, oparte na przedłożonych dokumentach, przeciwko którym pozwani nie złożyli skutecznych przeciwdowodów, podnosząc jedynie zarzuty, bez ich konkretnego sprecyzowania w zakresie uzasadnienia. Mając bowiem na uwadze treść sprzeciwu pozwanych stwierdzić należy, iż jedynie w zakresie zarzutu przedawnienia pozwani wskazali na przesłanki ich twierdzenia w tym zakresie, natomiast pozostałe zarzuty de facto ograniczyły się do hasłowych tez, bez żadnego uzasadnienia. W ocenie Sądu Okręgowego zarzut braku legitymacji procesowej czynnej powoda nie był uzasadniony. Wbrew twierdzeniom

pozwanych powód przedłożył dokument, z którego wynika jego legitymacja czynna, w postaci umowy sprzedaży wierzytelności z dnia

31 marca 2014r., do której załączona została lista wierzytelności, których umowa dotyczyła, wśród których wskazano na wierzytelność przysługującą wobec pozwanych

z tytułu umowy kredytowej nr (...). O tym, że faktycznie doszło do nabycia wierzytelności, w ocenie Sądu Okręgowego świadczy fakt uzyskania zabezpieczenia hipotecznego w miejsce poprzedniego wierzyciela hipotecznego i uzyskanie wpisu

w księdze wieczystej nieruchomości pozwanych na podstawie wskazywanej umowy sprzedaży wierzytelności. Nie budził również wątpliwości tego Sądu fakt ciągłości poprzedniego wierzyciela w związku ze zmianą oznaczenia jego firmy z (...) Bank S.A.

z siedzibą w K. na (...) Bank S.A. z siedzibą w W., co wynika

z treści dokumentów, w tym umowy sprzedaży wierzytelności. Bezzasadny także, zdaniem Sądu Okręgowego, był zarzut przedawnienia roszczenia, albowiem faktycznie

na podstawie art. 118 kc w przypadku roszczenia powoda termin ten wynosi trzy lata,

ale jego bieg, począwszy od skutecznego wypowiedzenia umowy kredytowej (co miało miejsce w marcu 2011r., czego sami pozwani nie kwestionowali), był przerywany

na podstawie art. 123 § 1 kc. Po raz pierwszy miało to miejsce wraz z czynnością złożenia do Sądu przez poprzedniego jeszcze wierzyciela wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, tj. w roku 2011, skoro bankowy tytuł egzekucyjny został wystawiony w dniu 26 kwietnia 2011r., a Sąd postanowieniem z dnia 27 maja 2011r. taką klauzulę wykonalności nadał. Sąd Okręgowy podzielił bowiem pogląd, iż wniosek

o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerywa bieg przedawnienia (tak: Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 stycznia 2004r., sygn. akt III CZP 101/03, OSNC 2005/4/58), albowiem wniosek o nadanie klauzuli wykonalności stanowi - poza przypadkami nadawania takiej klauzuli urzędu - *conditio sine qua non* zaspokojenia roszczenia. Do czasu ukończenia postępowania wywołanego tym wnioskiem, uprawniony nie może podjąć innej czynności mogącej też przerwać bieg przedawnienia. Po raz drugi do przerwania biegu przedawnienia roszczenia powoda doszło z chwilą złożenia wniosku do komornika o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, albowiem jest to czynność, skierowana wobec organu uprawnionego

do egzekwowania roszczenia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1) kc. Ta czynność również miała miejsce w 2011r. Co więcej, na czas trwania postępowania egzekucyjnego bieg przedawnienia roszczenia nie biegł i dopiero w dniu następnym po dacie umorzenia postępowania egzekucyjnego, zaczął on biec na nowo, na podstawie art. 124 kc,

tj. od dnia 11 czerwca 2015r. Bezspornym zatem musi być stwierdzenie,

że do przedawnienia w/w roszczenia nie doszło, w związku z datą wniesienia pozwu. Niczym nieuzasadniony był również zarzut kwestionujący wysokość roszczenia, bowiem poza stwierdzeniem, że kwota jest nieprawidłowa, pozwani nie sprecyzowali, jaka

ich zdaniem kwota jest prawidłowa, w jakiej części kwestionują wysokość roszczenia

i na jakiej podstawie. Brak po stronie pozwanych jakichkolwiek dowodów

na tą okoliczność. W ocenie tego Sądu zarzut ten został podniesiony wyłącznie

na potrzeby niniejszego postępowania. Wreszcie brak było podstaw do kwestionowania samego pełnomocnictwa powoda w tej sprawie, wobec treści złożonych dokumentów

w postaci pełnomocnictwa, wyciągu z rejestru powoda, w którym wskazano sposób reprezentacji powoda i osoby, którym udzielono pełnomocnictwa do reprezentowania powoda, a które to osoby udzieliły prawidłowo pełnomocnictwa fachowemu pełnomocnikowi. Przedłożono także w uzupełnieniu odpis z KRS-u organu, który reprezentuje powodowy fundusz. Sąd Okręgowy wskazał, iż sąd już na etapie wstępnego badania sprawy, po wniesieniu powództwa, z urzędu bada kwestię właściwej reprezentacji strony powodowej. W konsekwencji powyższego Sąd Okręgowy w całości uwzględnił roszczenie powoda i zasądził solidarnie od pozwanych żadaną w pozwie kwotę wraz

z odsetkami, na podstawie art. 471 kc w związku z art. 509 kc (punkt 1 wyroku).

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 kpc i przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat

za czynności radców prawnych (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.), zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, uwzględniając w tym zakresie opłatę sądową od pozwu i koszty wynagrodzenia pełnomocnika powoda w stawce minimalnej wraz z opłatą skarbową (punkt 2 wyroku).

Od powyższego wyroku apelację wnieśli pozwani, zaskarżając go w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi pozwani zarzucili naruszenie:

1) przepisu prawa procesowego, tj. art. 65 § 1 kpc poprzez uznanie, że powód ma legitymację czynną w niniejszym postępowaniu;

2) przepisu prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegający na braku wszechstronnego rozważenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym umowy przelewu wierzytelności, aneksu nr (...) do umowy z dnia 22 kwietnia 2014r., a także niepodpisanego zestawienia załączonego do materiału dowodowego;

3) przepisu prawa materialnego, tj. art. 118 kc poprzez jego niezastosowanie w niniejszej sprawie poprzez nieuwzględnienie podniesionego zarzutu przedawnienia.

Skarżący domagali się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na ich rzecz solidarnie zwrotu kosztów procesu. Ewentualnie skarżący wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Postanowieniem z dnia 24 marca 2016r. Sąd Okręgowy odrzucił apelację pozwanego M. B., z uwagi na jej nieopłacenie.

W odpowiedzi na apelację powód, pismem z dnia 1 czerwca 2016r., wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej zasługuje na uwzględnienie.

Wskazać należy, iż strona pozwana w toku postępowania przed Sądem I instancji konsekwentnie podnosiła zarzut przedawnienia roszczenia powoda, a oprócz tego również inne zarzuty dotyczące braku legitymacji procesowej czynnej po stronie powoda, nienależytego umocowania pełnomocnika procesowego powoda oraz kwestionujące wysokość roszczenia powoda.

W odniesieniu do podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia, podzielaając w tym zakresie stanowisko strony powodowej, Sąd I instancji przyjął,

iż czynności podjęte w postępowaniu egzekucyjnym przez poprzednika prawnego powoda, są skuteczne w zakresie przerwania biegu przedawnienia roszczenia w stosunku do powoda. Tymczasem podnieść należy, iż w 2016r. zarysowała się linia orzecznictwa Sądu Najwyższego, która w/w stanowiska Sądu I instancji, nie podziela. M.in. w uchwale z dnia 29 czerwca 2016r., sygn. akt III CZP 29/16, LEX nr 2067028 Sąd Najwyższy stwierdził, iż nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się

na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 kc). Powyższy pogląd został powtórzony w kilku innych orzeczeniach Sądu Najwyższego w 2016r. (m.in. w postanowieniu z dnia 26 października 2016r., sygn. akt III CZP 60/16, LEX nr 2152395), ponadto jest aktualnie traktowany jako utrwalony w doktrynie. Sąd I instancji wydając zaskarżony wyrok, powyższego stanowiska nie wziął pod uwagę i z tej przyczyny Sąd Apelacyjny uznał, iż wyrok ten winien być uchylony

w całości w stosunku do obojga pozwanych pomimo tego, że skutecznie została wniesiona apelacja jedynie przez pozwaną (ponieważ apelacja pozwanego została prawomocnie odrzucona), z uwagi na to, że obowiązki pozwanych o których jest mowa

w zaskarżonym wyroku są wspólne dla obojga, bowiem zasądzono od nich należności solidarnie (art. 378 § 2 kpc).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd I instancji w pierwszej kolejności ustosunkuje się do podniesionego przez pozwanych zarzutu przedawnienia roszczenia pozwanych, mając na uwadze przy ocenie czynności wskazanych przez powoda

jako przerywające bieg przedawnienia w/w poglądy Sądu Najwyższego, a dopiero zaś,

gdy okaże się że roszczenie powoda nie jest przedawnione, powinien odnieść się

do pozostałych podniesionych przez pozwanych zarzutów, tj. dotyczących braku legitymacji procesowej czynnej po stronie powoda, nienależytego umocowania pełnomocnika procesowego powoda oraz kwestionującego wysokość roszczenia powoda.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Apelacyjny na podstawie

art. 386 § 4 kpc orzekł, jak w sentencji orzeczenia.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 108 § 2 kpc.